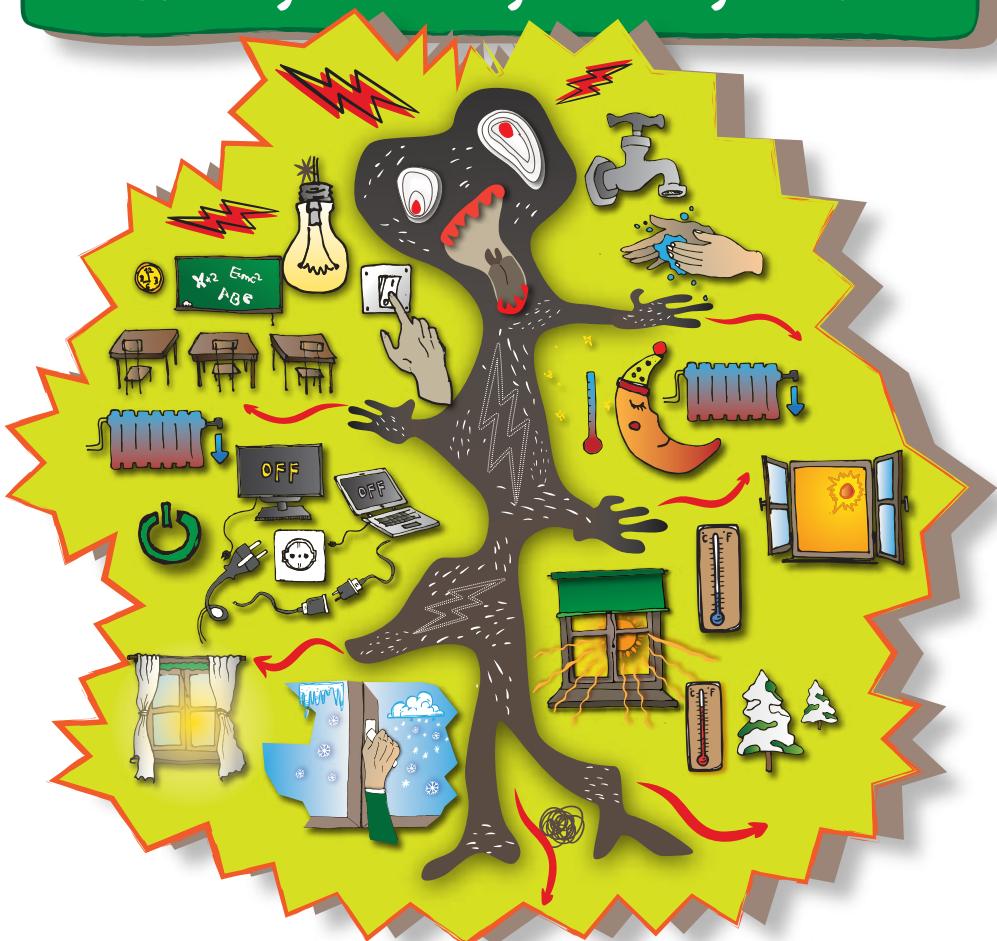

KAKO UČENICI I ZAPOSLENICI ŠKOLA MOGU POBIJEDITI ENERGETSKE FANTOME I DOPRINIJETI ŠTEDNJI ENERGIJE I VODE?

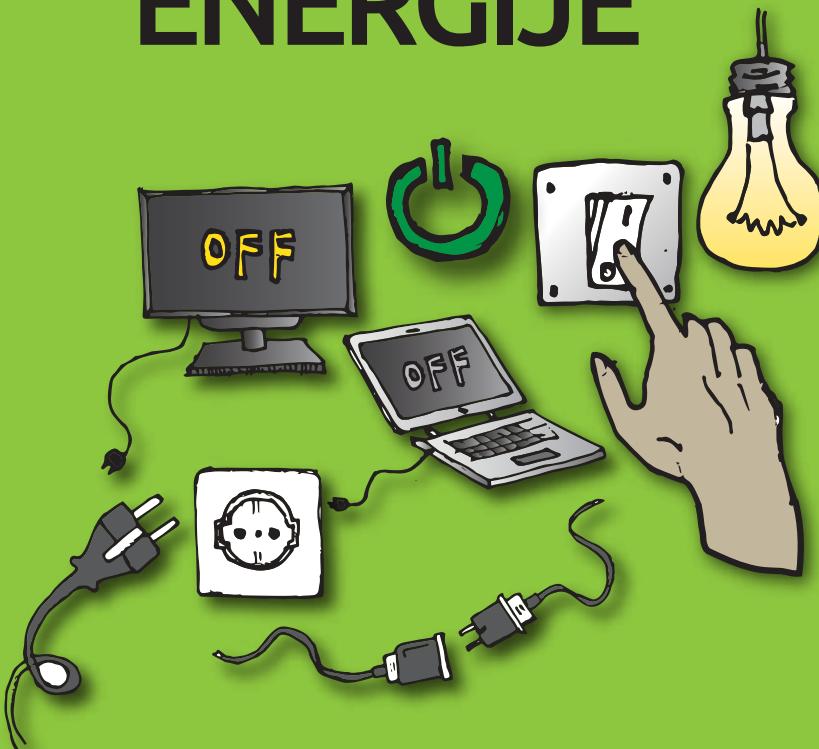
Energetski fantomi – ili kako se ponekad nazivaju “energetski monstrumi” – su fantomi koji se hrane fantomskom energijom

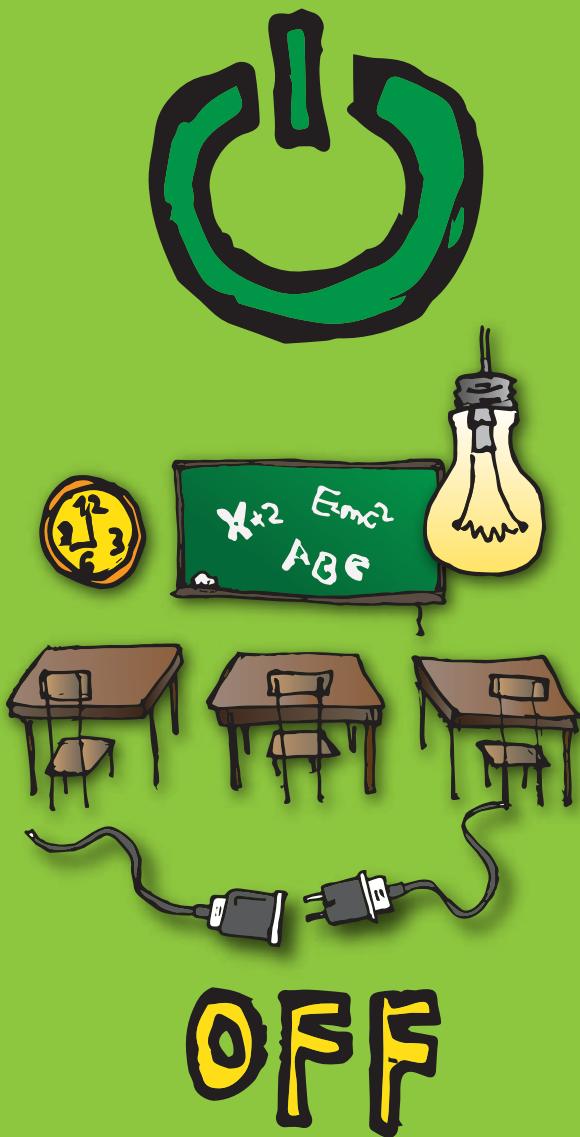
Fantomска energija je električna i toplinska energija nepotrebno potrošena u školi i kod kuće, i može biti:

- Energija koja je potrošena zbog našeg rasipanja energije i nemarnog odnosa prema njenoj potrošnji,
- Energija koju trošimo a da toga nismo ni svjesni.

***Svaki put kad se energija nepotrebno troši,
energetski fantomi postaju sve veći i jači!***

POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

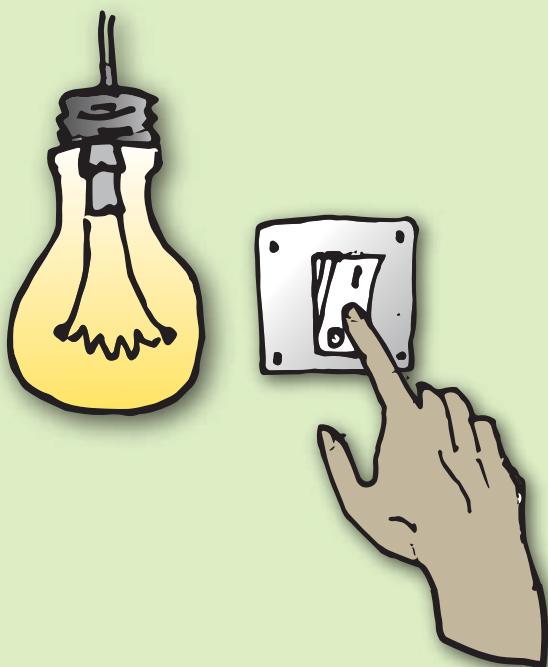

OFF

INOVATIVNIM UMOM DO PAMETNIH ICT ŠKOLA
PAMETNE ŠKOLE 2

Energetski fantomi	Fantomска енергија којом се храни енергетски фантом	Како ученици и запосленци школа могу побједити енергетске фантоме
U učionicama, zbornici, hodnicima i ostalim prostorijama u kojima nikoga nema ostavljeno je upaljeno svjetlo	Fantomска električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše rasvjetna tijela	Neophodno je ugasiti sva svjetla kad u prostoriji nema nikoga, odnosno prilikom izlaska iz prostorije
U učionicama za vrijeme održavanja nastave ili u zbornici za vrijeme njenog korištenja su u toku dana upaljena svjetla, jer te prostorije nisu dovoljno osvijetljene	Fantomска električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše rasvjetna tijela	Neophodno je u te prostorije uvesti što je moguće više prirodnog dnevnog svjetla, i to podizanjem spuštenih roletni odnosno razmicanjem zavjesa na prozorima
U ljetnom periodu odnosno u periodima velikih vrućina se klima-uređaji za hlađenje prostorija (učionica, zbornice, itd) prekomjerno koriste	Fantomска električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno koriste klima-uređaji	<p>Klima-uređaje treba koristiti samo kad je neophodno i pri tome ih treba podešavati na odgovarajući i za zdravje preporučljivu temperaturu koja ne smije biti preniska.</p> <p>Preporučljivo je da se umjesto klima-uređaja koriste alternativne metode rashlađivanja učionica, zbornice i ostalih prostorija, kao npr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prirodno rashlađivanje i provjetravanje otvaranjem vrata i prozora i to samo rano ujutro kad su vanjske temperature niže; • Zasjenjivanje prozora učionica i zbornice navlaženjem roletni i zavjesa, postavljanjem paravana i slično

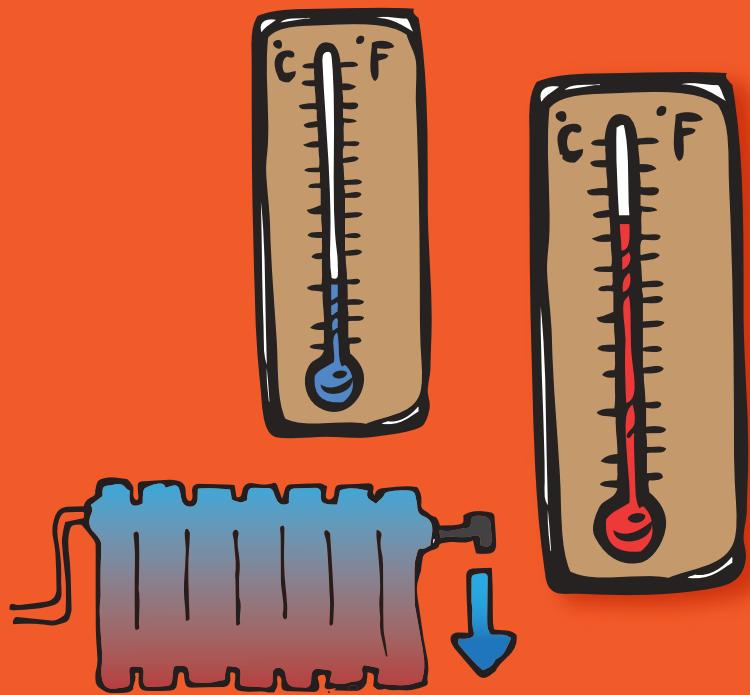

Energetski fantomi	Fantomská energija kojom se hrani energetski fantom	Kako učenici i zaposlenici škola mogu pobijediti energetske fantome
Školska oprema (TV i radio aparati, računala, projektori, printeri, kopirni aparati, glazbena oprema, itd) ostaju uključeni i kad se ne koriste, i kada u prostorijama u kojima se nalaze nema nikoga	Fantomská električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše navedeni električni uređaji Ovi uređaji troše fantomsku električnu energiju i kad nisu u procesu aktivnog korištenja odnosno kad su u "stand-by" načinu rada. Punjači laptopa računala i ostalih aparata također povlače određenu količinu električne energije kad su uključeni u struju, iako na njima nije priključen aparat za čije punjenje služe. Npr. kompjuter ili TV aparat se aktivno koristi samo nekoliko sati dnevno, ali u preostalim periodima nastavlja koristiti električnu energiju u "stand-by" načinu rada.	Neophodno je navedene električne uređaje isključivati kada se ne koriste, odnosno prilikom izlaska iz prostorija u kojima se ti uređaji nalaze
Vrata hladnjaka i zamrzivača u školskim kuhinjama se nepotrebno dugo drže otvorena	Fantomská električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše hladnjaci i zamrzivači	Neophodno je vrata hladnjaka i zamrzivača zatvarati odmah nakon korištenja
Intenzivniji rad rashladnih uređaja (hladnjaka, zamrzivača) zbog toga što u prostorijama u kojima se nalaze postaje suviše toplo	Fantomská električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše hladnjaci i zamrzivači	Ako je ikako moguće, ove uređaje je potrebno smjestiti u hladnije prostorije (prostorije okrenute na sjever, prostorije bez grijanja u zimskom periodu) ili na ona mesta u postojećim prostorijama koja su manje izložena visokim temperaturama u ljetnom periodu (mesta udaljenja od prozora) i u zimskom periodu (daleko od radijatora ili nekog drugog grijanog tijela)

POTROŠNJA TOPLOTNE ENERGIJE

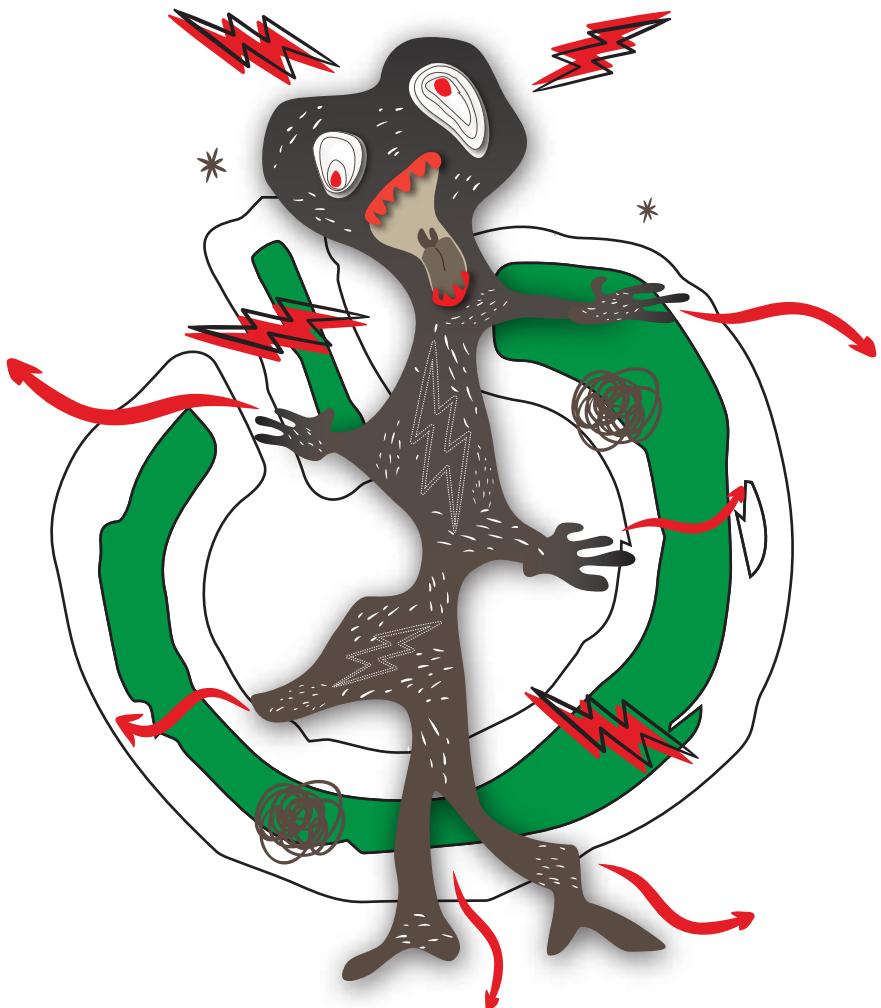

INOVATIVNIM UMOM DO PAMETNIH ICT ŠKOLA
PAMETNE ŠKOLE 2

Energetski fantomi	Fantomska energija kojom se hrani energetski fantom	Kako učenici i zaposlenici škola mogu pobijediti energetske fantome
U zimskom periodu u sezoni grijanja se školske prostorije (učionice, zbornice itd) provjetravaju nepravilno i to dugotrajnim (cjelodnevnim) držanjem poluotvorenih prozora	Fantomska toplinska energija koja je potrebna za zagrijavanje školskih prostorija rashlađenih takvim nepravilnim provjetravanjem i koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši	Prostorije je neophodno pravilno provjetravati, i to tako da se u jednakim vremenskim intervalima (npr. svaki sat vremena) prozori i vrata širom otvore na 5-10 minuta, što je dovoljno za izmjenu kompletne količine starog zraka. U preostalom vremenu je sve prozore i vrata potrebitno držati potpuno zatvorene.
U zimskom periodu u sezoni grijanja se nepotrebno i prekomjerno drže otvoreni prozori i vrata u učionicama, zbornici, hodnicima i ostalim prostorijama škole ("grijemo dvorište"). Ovo se najčešće događa zato što je temperatura u učionicama i ostalim školskim prostorijama previsoka.	Fantomska toplotna energija koja nam je potrebna za zagrijavanje školskih prostorija rashlađenih prekomjernim otvaranjem prozora i vrata i koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši	U slučaju povećanja vanjske temperature je potrebno smanjivati intenzitet grijanja, kako bi se temperatura u prostorijama prilagodila vanjskoj temperaturi
U zimskom periodu u sezoni grijanja se u periodima kad u školi nema nikoga (noću, vikendima, u periodu zimskih školskih praznika) prostorije škole zagrijavaju na istu temperaturu kao u vrijeme održavanja nastave	Fantomska toplinska energija za zagrijavanje učionica i ostalih školskih prostorija, koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši	Neophodno je smanjiti intenzitet grijanja u navedenim periodima (noću, vikendima, u periodu zimskih školskih praznika)
U zimskom periodu u sezoni grijanja se za vrijeme sunčanih dana nepotrebno drže spuštene roletne i navučene zavjese na prozorima učionica, zbornice i ostalih prostorija u školi, što za posljedicu ima veću potrebu za grijanjem	Fantomska toplinska energija za zagrijavanje učionica i ostalih školskih prostorija, koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši	Neophodno je iskoristiti raspoloživu sunčevu energiju za zagrijavanje prostorija i to podizanjem roletni i odmicanjem zavjesa, kako bi u prostorije ušlo što više sunčeve topline

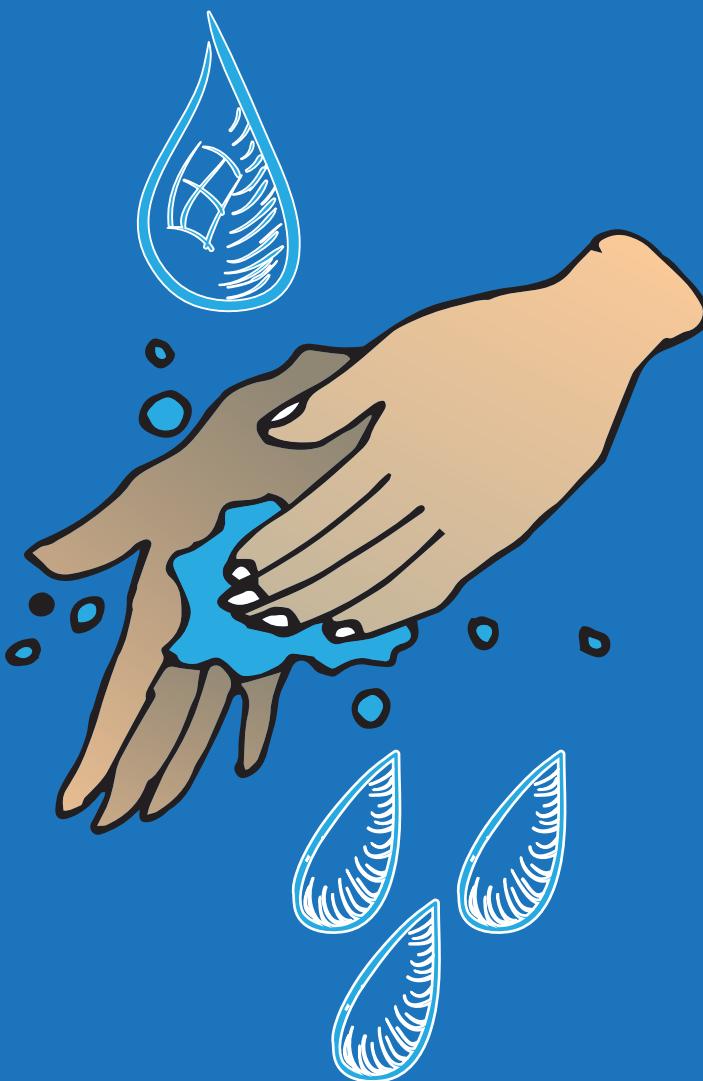
KAKO UČENICI I ZAPOSLENICI ŠKOLA MOGU POBIJEDITI ENERGETSKE FANTOME I DOPRINIJETI ŠTEDNJI ENERGIJE I VODE?

www.pametneskole2.eu

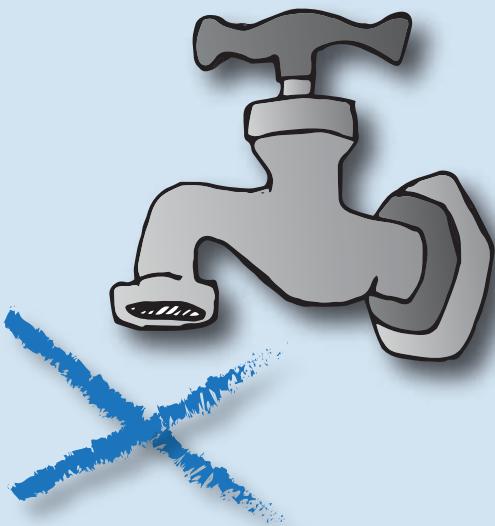
POTROŠNJA VODE

INOVATIVNIM UMOM DO PAMETNIH ICT ŠKOLA
PAMETNE ŠKOLE 2

Energetski fantomi	Fantomska energija kojom se hrani energetski fantom	Kako učenici i zaposlenici škola mogu pobijediti energetske fantome
Ostavljanje otvorenih slavina prilikom pranja zuba, pranja ruku, tuširanja i pranja suđa u školskoj kuhinji	Fantomska električna energija koju se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši u sistemu vodoopskrbe (npr. električna energija potrebna za rad pumpi itd)	Zatvaranje slavina prilikom sapunjanja ruku, trljanja zubi četkicom, tuširanja i pranja suđa te njihovo otvaranje samo za potrebe ispiranja
Ostavljanje otvorenih ili nedovoljno zavrnutih slavina prilikom napuštanja školskih toaleta, kupatila i kuhinja	Fantomska električna energija koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši u sistemu vodoopskrbe (npr. električna energija potrebna za rad pumpi, itd)	Potrebno je redovno provjeravati stanje slavina u školskim toaletima, kupatilima i kuhinjama i do kraja zavrtati sve slavine

INFORMACIJE O PROJEKTU

Opći cilj projekta: Doprinijeti postizanju kompetitivnog, sigurnog, održivog i karbon-neutralnog energetskog sistema u projektnom području, kroz prekograničnu saradnju na promociji investicija u obnovljive izvore energije i energetsku efikasnost, inovativno korištenje informaciono-telekomunikacijskih tehnologija (ICT) i jačanje kapaciteta građana i institucionalnih aktera za uspostavu i primjenu održivih energetskih rješenja.

Naziv projekta: ***Inovativnim umom do pametnih ICT škola***

Akrонim projekta: **PAMETNE ŠKOLE 2**

Vodeći partner: **Centar za razvoj i podršku (CRP) iz Tuzle**

Projektni partneri: **Tuzlanski kanton, Brodsko-posavska županija**

Početak implementacije projekta: **15.10.2020.**

Završetak implementacije projekta: **14.01.2023.**

Ukupni budžet projekta: **1.885.805,07 eur**

Financirano od strane Europske unije: **1.577.434,30 eur**

INOVATIVNIM UMOM DO PAMETNIH ICT ŠKOLA
PAMETNE ŠKOLE 2

Kako učenici i zaposlenici škola mogu pobijediti energetske fantome
i doprinijeti štednji energije i vode?

Ova brošura napravljena je uz pomoć Europske unije.
Sadržaj ove brošure isključiva je odgovornost Centra za razvoj i podršku
i ni na koji način ne odražava stavove Europske unije.

Projekt je sufinanciran sredstvima EFRR i IPA fondova Europske unije.